

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część X. — Wydana i rozesłana dnia 25 marca 1884.

35.

Ustawa z dnia 16 marca 1884,

mocą której dla zastonienia wierzycieli od czynności szkodę im przynoszących, przepisy ustawy o upadłościach i postępowaniu egzekucyjnym zmienione a względnie uzupełnione zostają.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Jeżeli ktoś przed ogłoszeniem upadłości był dłużnikiem, kompensata z wzajemną pretensją krydataryusza, oprócz przypadków oznaczonych w §. 21 ustawy o upadłościach z dnia 25 grudnia 1868 (Dz. u. p. 1869 Nr. 1), również i w tym razie miejsca nie ma, gdy wzajemna pretensya do krydataryusza wprawdzie jeszcze przed ogłoszeniem upadłości powstała, albo od osoby trzeciej nabytą była, jednakże posiadacz wzajemnej pretensyi w chwili jej powstania a względnie nabycia, miał wiadomość o tem, że żądanie o ogłoszenie upadłości co do majątku krydataryusza wniesione zostało, albo, że tenże będąc zaprotokołowanym w rejestrze handlowym, wstrzymał wypłaty.

Przepis ten nie ma zastosowania, jeżeli pretensya wzajemna do krydataryusza wcześniej nad sześć miesięcy przed ogłoszeniem upadłości powstała, a względnie w drodze odstąpienia nabytą była, albo jeżeli posiadacz wzajemnej pretensyi, takową przyjął lub wierzyciela krydataryusza zaspokoić był obowiązany, a w chwili zawarcia zobowiązania, ani o żądaniu ogłoszenia upadłości co do majątku krydataryusza, ani o zawieszeniu przez niego wypłat, wiadomości nie miał.

Twierdzenie, że się wiedziało lub nie wiedziało o powyżej wymienionych okolicznościach, przez przysięgę główną dowodzić nie można; wolno jednak dowodzić przez przysięgę główną takich okoliczności faktycznych, z których o wiadomości lub niewiadomości wnioskować można.

§. 2.

Jeżeli wierzyciel, który żąda ogłoszenia upadłości co do majątku swego dłużnika, występuje z wiarogodnymi zarzutami, to należy ogłosić upadłość, choćby w chwili wniosku o ogłoszenie upadłości, jeden tylko był osobisty wierzyciel lub majątek okazywał się za szczupły do pokrycia kosztów postępowania konkursowego.

W takim przypadku ogłoszenie upadłości można zrobić zawisłem od złożenia kaucyi na koszt postępowania konkursowego, której wysokość sędzia oznaczy.

§. 3.

Jeżeli przeprowadzona przeciwko dłużnikowi egzekucya o zapłatę należności pieniężnej nie odniosła skutku, z przyczyny, że albo przedmiotów do wykonania egzekucyi nie było, albo też znaleziono jedynie przedmioty, z których się jasno okazuje, że te, ze względu na ich małą wartość, na prawa zastawu na tych przedmiotach już innym wierzycielom służące, lub też ze względu na pretensye przez trzecie osoby do tych przedmiotów roszczone, są niedostateczne; Sąd powołany do wydania zezwolenia na pierwszy stopień egzekucyi, obowiązany jest na żądanie wierzyciela, za poprzedniem wysłuchaniem dłużnika, polecić temuż, aby na terminie w tym celu wyznaczonym, swój majątek i miejsce, gdzie się szczegółowo przedmioty tegoż znajdują, podał i przysięgę wykonał na to, że podania jego są rzetelne i że nic z swego majątku nie zamileczał.

Gdyby dłużnik na tym terminie nie stanął, albo przysięgi złożyć nie chciał, może Sąd na wniosek wierzyciela zarządzić przyaresztowanie dłużnika. Co do wykonania aresztu, stosować należy przepisy ustawy sądowej o zarządzaniu aresztu jako środka przymusowego. Łączny czas zarządzonego aresztu sześciu miesięcy przechodzić nie może.

§. 4.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia ogłoszenia. W dniu tym tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, które się z jej treścią nie zgadzają.

Przepis §. 1go nie ma zastosowania do czynności, które przed nadaniem tej ustawie mocy obowiązującej przedsiębiorzone były.

§. 5.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 16 marca 1884.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

36.

Ustawa z dnia 16 marca 1884,

o zaprzecaniu ważności czynności prawnych, dotyczących się majątku niewypłatnego dłużnika.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Oddział I.

Zaprzeczanie ważności czynności prawnych w postępowaniu konkursowem.

§. 1.

Po ogłoszeniu upadłości, przedsięwzięte poprzednio czynności prawne, dotyczące krydataryusza, mogą być stosownie do przepisów niniejszego Oddziału zaprzeczane i za pozbawione skutku względem wierzycieli uznane.

§. 2.

Zaprzecaniu ważności ulegają:

I. Wszelkie czynności prawne, które krydataryusz w wiadomym drugiej stronie zamiarze pokrzywdzenia swych wierzycieli, w ostatnich dziesięciu latach przed ogłoszeniem upadłości, przedsięwziął.

§. 3.

II. Następujące w ostatnim roku przed uznaniem upadłości przedsięwzięte czynności prawne:

1. Wszelkie pod tytułem darmym rozporządzenia krydataryusza dotyczące majątku jego, o ile do takowych prawem nie jest obowiązany i o ile te nie są zwykłemi nie wielkiej wartości przygodnemi podarunkami; możność ta zaprzeczania rozciąga się i do tych kontraktów krydataryusza, które są częścią odpłatne, częścią darne, o ile się darmem okazują;

2. zabezpieczenie posagu, oprawy lub pensyi wdowiej na majątku męża, jak niemniej zwrot posagu lub wydanie oprawy albo pensyi wdowiej, o ile mąż w czasie dokonania aktu tego, ani kontraktem przy zawarciu małżeństwa lub objęciu posagu zawartym, ani w razie ustania wspólności małżeńskiej, prawem do tego zobowiązany nie był;

3. zabezpieczenie na majątku żony pretensyi męża z ustanowienia posagu pochodzącej, albo oddanie mężowi ustanowionego z majątku żony posagu, o ile żona w czasie tej czynności, kontraktem przy zawieraniu małżeństwa zdziałanym, do jej wypełnienia obowiązana nie była;

4. odpłatne umowy małżeńskie krydataryusza bądź przed, bądź po wejściu w związek małżeński, lub też z bliskimi krewnymi zawarte, o ile wierzyciele krydataryusza przez zawarcie kontraktu pokrzywdzeni będą, a strona druga nie udowodni, że jej w czasie zawarcia kontraktu, zamiar krydataryusza

pokrzywdzenia wierzycieli, wiadomym nie był. Za bliskich krewnych krydataryusza należy uważać te osoby, które z nim albo z jego żoną a względnie z mężem, w prostej linii lub w drugim stopniu linii pobocznej są spokrewnione lub spowinowaczone.

§. 4.

III. Wszelkie w ostatnich sześciu miesiącach przed ogłoszeniem upadłości przez krydataryusza z osobami nie należącymi do wymienionych w §. 3cim, l. 4, zawarte akta kupna, zamiany i dostawy, o ile strona druga, w aktach tych, marnowania majątku ze szkodą wierzycieli, dorozumiewać się musiała.

§. 5.

IV. Wszelkie czynności prawne po zawieszeniu wypłat przez krydataryusza, którego firma jest do rejestru handlowego wpisana, przedsięwzięte, jak niemniej czynności po wniesieniu żądania o ogłoszenie upadłości, lub w ciągu dwóch ostatnich tygodni przed jednym z dwóch rzeczonych terminów zdziałane, a dające jednemu z wierzycieli zabezpieczenie jego wierzytelności lub zaspokojenie, którego tenże albo nie miał prawa żądać, albo nie w tym sposobie lub nie w tym czasie, jeżeli wierzyciel nie udowodni, że w czasie tego zabezpieczenia lub zaspokojenia, zamiar krydataryusza zapewnienia mu tą czynnością prawną większej korzyści niż drugim wierzycielom, wiadomym nie był.

Dowód ten przyjęty być nie może, skoro stwierdzono, że wierzyciel w czasie przedsięwzięcia czynności prawnej miał wiadomość o zawieszeniu wypłat lub o wniesieniu żądania o ogłoszenie upadłości.

Rzeczona czynność prawna zaprzeczona być nie może, jeżeli przedsięwzięta była wcześniej niż na rok przed ogłoszeniem upadłości.

§. 6.

V. Wszelkie czynności prawne, o ile już §fem 5tym nie są objęte, po zawieszeniu wypłat przez krydataryusza, którego firma jest wpisana do rejestru handlowego, lub po wniesieniu żądania o uznanie upadłości, zawarte, a wierzycielowi zabezpieczenie lub zaspokojenie pretensyi dające, o ile tenże w chwili przystąpienia do tej czynności, wiedział o zawieszeniu wypłat lub o wniesieniu żądania o uznanie upadłości.

To postanowienie nie ma zastosowania do czynności prawnych, któremi wierzycielowi zaspokojenie o tyle udzielonem zostaje, o ile pretensya jego w sposób wolny od zarzutu jest tak zabezpieczona, że mu nawet przy upadłości służy prawo żądania, aby przed innymi był zaspokojony.

§. 7.

Zaprzeczenie zabezpieczenia nie ulega wyłączeniu przez to, iż takowe uczynione było według §. 63 ustawy o upadłościach z dnia 25 grudnia 1868 (Dz. u. p. 1869 Nr. 1) w celu zadośćuczynienia zleceniu.

§. 8.

Nie można żądać od odbiorcy na podstawie §fu 6go zwrotu wypłaty weksli krydataryusza, jeżeli według prawa wekslowego odbiorca był obowiązany do przyjęcia zapłaty, pod rygorem utracenia regresu wekslowego do innych wekslowo zobowiązanych.

§. 9.

VI. Wszelkie czynności prawne, przepisami §§. 2 do 7 nie objęte, po zawieszeniu wypłat przez krydataryusza, którego firma do rejestru handlowego jest wpisana, lub po wniesieniu żądania o ogłoszenie upadłości, zawarte, a szkodę wierzycielom przynoszące, o ile druga strona, w chwili przystąpienia do tej czynności, miała wiadomość o zawieszeniu wypłat lub wniesieniu żądania o ogłoszenie upadłości.

§. 10.

Na podstawie §§. 6 lub 9 nie może być zaprzeczoną ważność czynności prawnej, gdy takowa wcześniej niż sześć miesięcy przed ogłoszeniem upadłości zawartą została.

§. 11.

Ważność nabytków i wypłat, pochodzących ze sprzedaży przedmiotów ruchomych pojedynczemi sztukami, w zakładach jawnie prowadzonych, lub na publicznych licytacyach, może być zaprzeczoną w granicach powyższych przepisów tylko o tyle, o ile zachodzi objęty §fem 2gim warunek możliwości zaprzeczenia.

§. 12.

Zaprzeczenia ważności nie wyłącza ta okoliczność, że na rzecz mającej temu uledeż czynności prawnej, uzyskany został wykonalny wyrok, wykonalna ugoda, lub inny tytuł egzekucyjny, albo że owa czynność powstała w skutek prowadzonej egzekucyi na zabezpieczenie lub zaspokojenie. Jeżeli z powodu zaprzeczenia czynność prawna, za pozbawioną względem wierzycieli skutku uznana została, to również co do nich, bez osobnego zaprzeczenia, tytuł egzekucyjny i przedsięwzięte kroki egzekucyjne, moc swoją tracą.

§. 13.

Stósownie do §§. 2 i 3 zaprzeczane być mogą:

1. Zaniebane objęcie spadku na krydataryusza przypadłego, lub zaniebane przyjęcie zapisanego mu legatu;
2. wyrok sędziego cywilnego wydany przeciw krydataryuszowi albo z powodu zupełnie zaniebanej obrony, albo nieużycia służących mu środków zaczepnych lub obronnych, lub też użycia takowych w niewłaściwy sposób;
3. zaniebanie przepisanej ustawą a do utrzymania zabezpieczenia lub dochodzenia ważności pewnego prawa potrzebnego kroku, do przedsięwzięcia którego krydataryusz edyktem sądowym z wyznaczeniem do tego terminu, wezwany został.

§. 14.

Według poprzedzających postanowień mogą być zaprzeczane także czynności prawne, dotyczące spadku, jeszcze krydataryuszowi nieprzyznanego.

§. 15.

Zaprzeczenie ważności dopuszcza się:

1. Przeciw temu, który pod względem ulegającej zaprzeczeniu czynności prawnej, jest kontraktowym współnikiem krydataryusza, albo przez tę czynność zabezpieczenie, zaspokojenie lub korzyść jaką odniósł;

2. przeciw spadkobiercy tej osoby, przeciwko której prawo zaprzeczenia, według l. 1 uzasadnione było;

3. przeciw innemu bezpośredniemu następcy prawnemu, lub bezpośrednio prawonabywcy tej osoby, przeciw której prawo zaprzeczenia opiera się na przepisie pod l. 1, jednakże tylko wtedy:

- a) gdy tenże w czasie swego nabycia wiedział, że krydataryusz czynność prawną przedsięwziął w zamiarze pokrzywdzenia swoich wierzycieli (§. 2), albo
- b) gdy jego nabycie opiera się na takiej czynności prawnej, która z przepisu §. 3, l. 1, zaprzeczona być by mogła w razie, gdyby przez krydataryusza przedsięwzięta była, albo
- c) gdy należy do rzędu osób w §. 3, l. 4. wymienionych, o ile nie udowodni, że mu w czasie nabycia, okoliczności, na których się prawo zaprzeczenia przeciwko jego poprzednikowi opiera, wiadome nie były.

Przeciw dalszemu następcy lub prawonabywcy, zaprzeczenie ważności może być tylko wtedy dopuszczone, gdy prawo do tego według powyższych postanowień, tak przeciw niemu, jak i przeciw każdemu z jego poprzedników, jest uzasadnione;

4. przeciw spadkobiercy osoby, względem której na podstawie przepisu l. 3, prawo zaprzeczenia było uzasadnione.

§. 16.

Do zaprzeczenia ważności jest powołany ogół wierzycieli, zastępowany przez zarządcę masy. Wyjątkowo wierzyciele rzeczowi, w celu ochrony prawa swego do zaspokojenia z pewnych dóbr krydataryusza z pierwszeństwem przed drugimi lub też w celu zaprzeczenia pretensyj do tych dóbr innego hipotecznego wierzyciela, prawo zaprzeczenia wykonywać mogą.

Prawo to może być wykonywanem przez pozew lub obronę.

§. 17.

Co przez czynność prawną, której ważność zaprzeczenia ulega, z majątku krydataryusza sprzedano, wydano lub uroniono, winno być do masy konkursowej powrócone.

Gdy zwrot nastąpić nie może, należy się wynagrodzenie.

Przy oznaczeniu wysokości wynagrodzenia, ocenieniu innych powinności osoby do zwrotu obowiązanej i roszeń z powodu poniesionego na rzecz nakładu, należy tę osobę, w myśl powszechnej ustawy cywilnej, uważać za posiadacza w złej wierze, o ile w niniejszej ustawie nie jest inaczej postanowione.

§. 18.

Zobowiązania spadkodawcy na §fie 17 oparte, przechodzą i na spadkobierców. Ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy, warunkowo spadek przyjmującego, oparte na prawie cywilnem, nie ulega przez to naruszeniu.

Jeżeli spadkobierca jest obowiązany powrócić jakie przedmioty do masy konkursowej, to, o ile już w skutek doręczenia mu skargi, za posiadacza w złej

wierze nie ma być uważany, wtenczas tylko, jako na posiadaczu w złej wierze, cięży na nim odpowiedzialność przez czas jego posiadania, co do czynności prawnych o przedmioty te zawartych, w myśl powszechnej ustawy cywilnej, gdy mu wiadome były okoliczności, stanowiące podstawę do wniesienia skargi przeciwko spadkodawcy. Podług tej samej zasady oceniać należy obowiązek spadkobiercy do wynagrodzenia, jeżeli zwrot stał się niemożliwym dopiero w ciągu czasu jego posiadania.

§. 19.

Świadczenie pod tytułem bezpłatnym (§. 3, l. 1), odbiorca ma tylko zwrócić o tyle, o ile w czasie zaprzeczenia przez to świadczenie jeszcze jest wzbogacony.

Dobrodziejstwo to jednak odbiorcy nie służy:

1. gdy nabycie choćby odpłatne, ulega zaprzeczeniu;
2. gdy odbiorca rzecz odebraną lub jej wartość wypuszcza w złej wierze z posiadania swego.

§. 20.

Gdy czynność prawna, której ważność zaprzeczoną być może, polega na nadaniu, odstąpieniu, opuszczeniu lub zrzeczeniu się praw, albo na zapłaceniu lub zabezpieczeniu, natenczas obowiązki osoby, przeciw której zaprzeczenie jest wniesione, oceniać należy w duchu postanowień w §§. 17 do 19.

§. 21.

Jeżeli na rzeczach sprzedanych lub zastawionych, które zwrócone być mają, trzecie osoby, przeciw pierwszemu lub następnemu nabywcy rzeczy lub zastawu, nabyły praw takich, których ważność ani według powszechnej ustawy cywilnej, ani według przepisów niniejszej ustawy, zaprzeczoną być nie może, w takim razie ten, za którego posiadania rzeczy te prawami, o których mowa, obciążone zostały, jeżeli jego nabycie, na zasadzie niniejszej ustawy zaprzeczeniu ulega, może być zmuszonym, w granicach poprzedzających przepisów, do wynagrodzenia ubytku wartości, jaka się okaże przez utrzymanie tych praw ze szkodą wierzycieli.

§. 22.

W przypadku §fu 8go może być ostatni regresowy dłużnik wekslowy, a w razie pozbycia wekslu na rachunek osoby trzeciej, ta osoba zmuszona do zwrotu zapłaconej sumy, jeżeli ostatniemu regresowemu dłużnikowi albo osobie trzeciej, w czasie, gdy weksel pozbywał, albo pozbyć kazał, była wiadomą jedna z okoliczności w §. 6 oznaczonych.

§. 23.

Jeżeli w skutek pozwu w drodze zaprzeczenia pozwany zobowiązany będzie do jakiego świadczenia, przedmiot tego świadczenia włączyć należy do masy konkursowej.

§. 24.

Co do reszty mogącej pozostać po przeprowadzeniu konkursu na skutek zaprzeczenia wywalczonego majątku, stosunki prawne na zaprzeczonych czynnościach pomiędzy krydataryuszem a zaczepionym przeciwnikiem zawartych oparte, pozostaną nie naruszone a pytanie, do którego z tych dwóch pozostałość należy, winno być rozwiązane według ogólnych postanowień prawa cywilnego.

§. 25.

Strona, przeciw której zaprzeczenie uczyniono, może o tyle żądać zwrotu swego wzajemnego świadczenia, to jest tego, co na zasadzie zaprzeczonej czynności prawnej dała krydataryuszowi, o ile przedmiot w masie konkursowej jeszcze odróżniony być może, lub o ile masa wzbogaciła się wartością wzajemnego świadczenia.

Z dalej sięgającym roszczeniem do zwrotu wzajemnego świadczenia, jak niemniej z żądaniem, powstałym w skutek zaprzeczenia, może strona przeciwna tylko jako konkursowy wierzyciel przeciw masie konkursowej występować.

Jeżeli w upadłości nastąpił dział, w którym strona przeciwna z powodu zgłoszenia się nie z własnej winy spóźnionego, z tem roszczeniem uwzględnioną nie została, natenczas stronie tej przy dalszym rozdziale masy przyznać należy z rozdzielić się mającej sumy, przedewszystkiem taką kwotę, iżby stanęła ona na równi z poprzednio uwzględnionymi wierzycielami.

§. 26.

Pretensya wniesiona w toku procesu o zaprzeczenie nie może być w drodze kompensaty umorzona przez pretensyą strony przeciwniej do krydataryusza.

§. 27.

Prawo zaprzeczania ważności upada, w razie nie wystąpienia w drodze sądowej w ciągu jednego roku od ogłoszenia upadłości.

Oddział II.

Zaprzeczanie ważności czynności prawnych po za postępowaniem konkursowem.

§. 28.

Po za postępowaniem konkursowem, czynności prawne, majątku dłużnika dotyczące, mogą być w granicach postanowień tego Oddziału, w celu zaspokojenia wierzyciela zaprzeczone i względem niego za pozbawione skutku uznane.

§. 29.

Zaprzeczeniu ważności ulegają:

I. Wszelkie czynności prawne, które dłużnik w ciągu ostatnich lat dziesięciu przed sądownym poparciem prawa zaprzeczenia, zawarł w zamiarze drugiej stronie wiadomym, przyniesienia swym wierzycielom uszczerbku.

§. 30.

II. Następujące, w ostatnim roku przed sądownym poparciem prawa zaprzeczenia ważności przedsięwzięte, czynności prawne:

1. Wszelkie pod tytułem darmym rozporządzenia dłużnika majątkiem do niego należącym lub w drodze spadku albo legatu na niego przypadłym, o ile do takowych prawem nie był obowiązany i o ile one nie stanowią zwykłych przygodnych, stosunkowo małej wartości podarunków; możność ta zaprzeczenia rozciąga się i do tych kontraktów dłużnika, które są częścią odpłatne, częścią darne, o ile się darmemi okazują;

2. zabezpieczenie posagu, oprawy lub pensyi wdowiej na majątku męża, jak niemniej zwrot posagu, lub wydanie oprawy albo pensyi wdowiej, o ile mąż w czasie dokonania aktu tego, ani kontraktem przy zawarciu małżeństwa lub objęciu posagu zawartym, ani w razie ustania wspólności małżeńskiej, prawem do tego zobowiązany nie był;

3. zabezpieczenie na majątku żony pretensyi męża z ustanowienia posagu pochodzący, albo oddanie mężowi ustanowionego na majątku żony posagu, o ile żona w czasie tej czynności, kontraktem przy wchodzeniu w związek małżeństwa zawartym, do jej wypełnienia obowiązana nie była;

4. odpłatne umowy małżeńskie dłużnika, bądź przed bądź po wejściu w związek małżeński, lub też z bliskimi krewnymi zawarte, o ile wierzyciele dłużnika przez zawarcie kontraktu pokrzywdzeni będą, a strona druga nie udowodni, że jej w czasie zawarcia kontraktu, zamiar dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, wiadomym nie był. Za bliskich krewnych dłużnika należy uważać te osoby, które z nim albo z jego żoną a względnie z mężem w prostej linii lub w drugim stopniu linii pobocznej są spokrewnione lub spowinowacane.

§. 31.

Zaprzeczenie ważności dopuszcza się:

1. przeciw temu, który pod względem ulegającej zaprzeczeniu czynności prawnej jest kontraktowym współnikiem dłużnika, albo przez tę czynność zabezpieczenie, zaspokojenie lub korzyść jaką odniósł;

2. przeciw spadkobiercy tej osoby, przeciw której prawo zaprzeczenia według l. 1 uzasadnione było;

3. przeciw innemu bezpośredniemu następcy prawnemu, lub bezpośrednio prawonabywcy tej osoby, przeciw której prawo zaprzeczenia opiera się na przepisie pod l. 1, jednakże tylko wtedy:

- a) gdy tenże w czasie swego nabycia wiedział, że dłużnik czynność prawną przedsięwziął w zamiarze pokrzywdzenia swoich wierzycieli (§. 29), albo
- b) gdy jego nabycie opiera się na takiej czynności prawnej, która z przepisu §. 30 l. 1 zaprzeczoną być mogła w razie, gdyby przez dłużnika przedsięwzięta była, albo
- c) gdy należy do rzędu osób w §. 30, l. 4 wymienionych, o ile nie udowodni, że mu w czasie nabycia, okoliczności, na których się prawo zaprzeczenia przeciw jego poprzednikowi opiera, wiadome nie były.

Przeciw dalszemu następcy lub prawonabywcy zaprzeczenie ważności może być tylko wtedy dopuszczone, gdy prawo do tego według powyższych postanowień, tak przeciw niemu, jak i przeciw każdemu z jego poprzedników, jest uzasadnione;

4. przeciw spadkobiercy tej osoby, względem której na podstawie przepisu l. 3 prawo zaprzeczenia było uzasadnione.

§. 32.

Prawo zaprzeczenia ważności służy każdemu wierzycielowi, którego wierzytelność egzekwowaną być może, bez względu na czas jej powstania, o ile egzekucya na majątku dłużnika nie przyniosła wierzycielowi całkowitego zaspokojenia lub domniemywać się należy, że takowego nie przyniesie.

Prawo to wykonywać można tak za pomocą skargi jak obrony.

§. 33.

Jeżeli wierzyciel, nim jego wierzytelność będzie mogła być wyegzekwowana, lub zanim się okaże, że egzekucya na majątku dłużnika do zupełnego zaspokojenia nie doprowadziła, lub doprowadzić nie zdoła, tę osobę, przeciw której jedną z wymienionych w §. 30 czynności prawnych przedsięwziął, lub jej spadkobierców, aktem sądowym lub notaryalnym o zamiarze zaskarżenia tej czynności zawiadomił, natenczas termin roczny, we wstępie §. 30 wzmiankowany, liczyć się będzie wstecz od dnia doręczenia, o ile do upływu dwóch lat od tego terminu, nastąpi sądowe poszukiwanie prawa zaprzeczenia, a nadto domniemywać się można, że egzekucya na majątku dłużnika, już w czasie tego doręczenia, nie byłaby doprowadziła do zupełnego zaspokojenia wierzyciela.

Jeżeli doręczenie tej osobie, z którą przedsięwzięta została jedna z czynności prawnych, w §. 30 wymienionych, lub jej spadkobiercom nie nastąpiło, to rzezczone przedłużenie terminu we wszystkich przypadkach, ma tylko miejsce względem tego zaczepionego przeciwnika, któremu to doręczenie uskuteczniiono.

§. 34.

Prawo zaprzeczenia ważności za pomocą obrony, może być w wykonanie wprowadzone, zanim pretensya występującego wierzyciela wykonalną się stanie.

Równie okoliczność, że wierzytelność wnoszącego zaprzeczenie jeszcze nie jest wymagalną, nie stanowi przeszkody pod względem uskutecznienia prawa zaprzeczenia w postępowaniu o podział ceny kupna, otrzymanej w drodze przymusowej sprzedaży.

§. 35.

Jeżeli zaprzeczenie nastąpiło za pomocą pozwu, wówczas z żądaniem, iżby zakwestyonowana czynność prawna w obec wierzyciela za nieważną uznana została, należy połączyć dalsze żądanie względem orzeczenia, co dla zaspokojenia wierzyciela, pozwany dać lub ponieść jest obowiązany.

§. 36.

Zwrotu wzajemnego świadczenia albo wierzytelności wznowionej w skutek zaprzeczenia, zaczepiony przeciwnik może poszukiwać tylko na dłużniku. Jeżeli z tego powodu żąda ogłoszenia upadłości co do majątku dłużnika, to ciężący na nim według §§. 63, 64 i 198 ustawy o upadłościach z dnia 25 grudnia 1868 (Dz. u. p. 1869 Nr. 1), obowiązek wykazania swego prawa żądania, może być dopełniony przez złożenie zapadłego w tym sporze wyroku, jeżeli spór zaczepny był dłużnikowi oznajmiony.

§. 37.

O ile oddział niniejszy nie zawiera odmiennych postanowień, przepisy §§. 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21 i 26, winny być w właściwym duchu stosowane i w przypadku zaprzeczenia czynności prawnych dłużnika po za postępowaniem konkursowem.

§. 38.

Zaczepiony przeciwnik może się uwolnić od sporu o zaprzeczenie przez zaspokojenie należytości, jaką ma zaczepiający wierzyciel do dłużnika.

§. 39.

Okoliczność, że ważności tej samej czynności prawnej kilku wierzycieli w tym samym lub w różnych sporach zaprzecza, nie może w żadnym razie mieć następstwa, aby obowiązki zaczepionego przeciwnika, miarę w §§. 17 do 21 wskazaną, przechodziły.

§. 40.

Proces przez wierzyciela za pomocą pozwu o zaprzeczenie rozpoczęty, przerywa się przez ogłoszenie upadłości co do majątku dłużnika.

Zarządca masy może w takim procesie zająć miejsce wierzyciela, lub zaniechać dalszego działania.

O powziętem przez siebie w tym kierunku postanowieniu, zarządca masy winien sądownie lub notaryalnie zawiadomić wierzyciela i zaczepionego pozwanego.

W razie opóźniania się zarządcy masy, może tak wierzyciel jak i zaczepiony pozwany wnieść do sądu konkursowego żądanie o polecenie zarządcy masy, aby do upływu oznaczonego dnia kalendarzowego, służące mu prawo wyboru wykonał i o zrobionym wyborze w tym sądzie oświadczenie złożył. To oświadczenie zarządcy masy sąd konkursowy winien jest natychmiast podać do wiadomości stron spór wiodących.

Jeżeli zarządca masy nie złoży oświadczenia w zakreślonym terminie, uważać to należy za zaniechanie dalszego działania.

Jeżeli zarządca masy podejmie proces, to od czasu doręczenia jego oświadczenia służyć tak jemu jak i zaczepionemu pozwanemu na nowo w całej pełni terminu procesowe ustawą wskazane.

Gdy zarządca masy odmówi dalszego działania, każda strona może takowe na nowo podjąć i dalej prowadzić, ale tylko pod względem kosztów procesu. Od dnia doręczenia oświadczenia sądowego strony, iż proces pod względem kosztów na nowo podejmuje, służy stronom co do terminów procesowych, dobrodziejstwo w poprzedzającym ustępie oznaczone.

Zaniechanie dalszego działania nie pozbawia zarządcy masy możności wykonania samodzielnie prawa zaprzeczenia ważności w terminie służącym mu, według niniejszej ustawy.

§. 41.

Przedłużenie terminu zaprzeczenia, przez wierzyciela według §. 33 uzyskane, służy także zarządcy masy do wykonania prawa zaprzeczenia w przypadku ogłoszenia upadłości co do majątku dłużnika przed wniesieniem pozwu, jednak tylko w rozciągłości i pod warunkami, w jakichby i wierzyciel do zaprzeczenia miał prawo.

§. 42.

Na podstawie wyroku na pozew zaczepny jednego z wierzycieli zapadłego, sam tylko zarządca masy egzekucyę przeciwko zaczepionemu pozwanemu po ogłoszeniu upadłości co do majątku dłużnika przedsiębrać i dalej prowadzić może.

Prawo to zarządcy masy nie ma zastosowania, jeżeli wierzyciel na zasadzie wydanego wyroku w pretensyi swojej jest zaspokojony lub jej zabezpieczenie otrzymał; uzyskanie jednak takiego zaspokojenia albo zabezpieczenia, podlega zaprzeczeniu w granicach postanowień w §. 6 zawartych.

§. 43.

Jeżeli w skutek procesu wszczętego pozwem zaczepnym przez wierzyciela, wpłynie jaki fundusz do masy konkursowej, to z tego funduszu należy zwrócić wierzycielowi zaczepiającemu koszta, na proces ten przezeń wyłożone.

§. 44.

Pretensye dające powód do zaprzeczenia ważności już przed ogłoszeniem upadłości co do majątku dłużnika powstałe, nie mogą być poszukiwane po ukończeniu konkursowego postępowania.

§. 45.

Przepisy §§ 40 do 44 nie stosują się do zaczepnych pozwów wierzyciela rzeczowego, mających na celu obronę jego pretensyi o zaspokojenie przed innymi z oznaczonych dóbr dłużnika lub też zaprzeczenie roszczeń innego rzeczowego wierzyciela, tych samych dóbr dotyczących.

Oddział III.

Postanowienia wspólne.

§. 46.

O ile obowiązujące ustawy na środek zabezpieczenia zezwalają, można w procesie zaczepnym zastąpić poświadczenie co do istnienia niebezpieczeństwa, przez zabezpieczenie ze strony uprawnionego do wniesienia skargi co do tych pretensyj, jakieby dla zaczepionego przeciwnika, z użycia środków zabezpieczenia, wyniknąć mogły.

Jeżeli przeprowadzenie prawa do zaprzeczenia wymaga wniesienia do ksiąg hipotecznych, natenczas uprawniony, za udowodnieniem wytoczonej skargi zaczepnej i warunków potrzebnych do zezwolenia na środki zabezpieczenia, może żądać w sądzie, przed którym się sprawa toczy, zanotowania w księgach hipotecznych wiszącego sporu. Zanotowanie to ma ten skutek, że wyrok wydany w sporze o zaprzeczenie ma moc zupełną także przeciw osobom, które dopiero po dniu wniesienia do sądu hipotecznego prośby o zanotowanie, praw hipotecznych nabyły.

§. 47.

Gdy prawo zaprzeczenia jest wykonane przez pozew, postępowanie sumaryczne ma miejsce także i w tych przypadkach, w których według ustawy, zwyczajne piśmienne lub ustne postępowanie stosowane być powinno. Jednakże przepisy §§. 8, 9 i 51 dekretu nadwornego z dnia 24 października 1845 (Nr. 906 Zb. pr. sąd.), jak również przepisy §§. 9, 10 i 52 dekretu nadwornego z dnia 29 marca 1848 (Nr. 1130 Zb. pr. sąd.), w tych przypadkach zastosowania nie znajdują.

§. 48.

W sprawie dotyczącej zaprzeczenia ważności czynności prawnej, jak niemniej skutków tego zaprzeczenia, sędzia nie jest związany przepisami prawa w przedmiocie możności dopuszczenia lub oceny wartości dowodów; winien on rozstrzygać według własnego, niczem nie krępowanego i na sumiennem zbadaniu przywiedzionych dowodów osiągniętego przekonania.

Jeżeli możliwość zaprzeczenia czynności prawnej zawisła od dowodu wiadomości lub niewiadomości jakiej okoliczności, przysięga główna do ustanowienia tego dowodu o tyle tylko dopuszczoną być może, o ile jest wskazana na takie faktyczne okoliczności, z których o wiadomości lub niewiadomości wnioskować można.

§. 49.

Gdy w sprawach drobiazgowych rozstrzygać wypadnie o zaprzeczeniu czynności prawnych, pod względem postępowania trzymać się należy przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 66).

§. 50.

Wstrzymanie procesu o zaprzeczenie z powodu, iż zaprzeczona czynność prawna okazuje się być czynem ulegającym karze według powszechnego prawa karnego, może tylko wtedy nastąpić, gdy śledztwo karne jest już w toku i gdy prócz tego wyrok sądu cywilnego jest zawisły od orzeczenia sądu karnego o winie zaczepionego przeciwnika.

§. 51.

Przepisy niniejszej ustawy nie tamują dochodzenia szkody w myśl przepisów ustawy cywilnej, jeśli takowa przez czyn karygodny wyrządzoną została.

To samo się rozumie o prawie zarządcy masy na ustawie cywilnej opartem, pod względem zaprzeczenia ważności kontraktów przez krydataryusza zawartych.

§. 52.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia. Do czynności prawnych przed tym dniem dokonanych, stosowaną być nie może.

Jeżeli która z czynności prawnych w §§. 3, l. 2, 3 i 30, l. 2, 3 za ulegające zaprzeczeniu uznanych, przedsięwziętą została po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy a małżeństwo w tym czasie już było zawarte, to czynność ta na zasadzie rzeczonych przepisów zaczepioną być nie może, skoro obowiązek do jej przedsięwzięcia wypływa z kontraktu na rok pierwszej przed tą czynnością zawartego. Powyższe ograniczenie prawa zaprzeczenia ważności nie ma zastosowania, jeżeli jedna z wymienionych w §§. 3, l. 2, 3 i 30, l. 2, 3, czynności prawnych na zasadzie innego przepisu niniejszej ustawy zaczepioną będzie.

Z dniem ogłoszenia tracą moc swoją wszystkie prawne przepisy, odnoszące się do przedmiotów niniejszej ustawy, o ile nie zgadzają się z jej treścią.

§. 53.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 16 marca 1884.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

37.**Rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych handlu i rolnictwa z dnia 22 marca 1884,**

ustanawiające termin, od którego Porządek targowy dla głównego wiedeńskiego targowiska na bydło w St. Marx, ogłoszony rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 3 września 1883 (Dz. u. p. Nr. 145), nabywa mocy obowiązującej.

W myśl artykułu III rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3 września 1883 (Dz. u. p. Nr. 145) stanowi się, że Porządek targowy dla głównego wiedeńskiego targowiska na bydło w St. Marx, jakoteż przepisy przejściowe w artykule III, §§. 1—3 zawarte, temże rozporządzeniem ministeryalnym ogłoszone, nabywają mocy od dnia 30 marca b. r.

Taaffe r. w.**Pino** r. w.**Falkenhayn** r. w.